

Cerkveni Glasbenik

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 5 kron, za cerkve ljubljanske škofije 4 krone, za dijake 3 krone.

Uredništvo in upravništvo: Pred Škofijo št. 12, I. nadstr.

Reforma pevskega pouka po naših korih, semiših in drugih cerkvenih zavodih.

(Piše dr. Frančišek Kimovec.)

(Dalje.)

Najvažnejše opravilo učitelja pri izobraževanju, likanju glasu je to, kako učence dovede do tega, da najdejo pravo mesto za pravilno nastavljanje glasu, mesto, kamor naj se upre stisnjeni zračni steber, ki prihaja iz pluč preko jabolka, goltanca v usta, mesto, kjer naj se ta stisnjeni zračni steber zbere, ukrepi, mesto, od koder naj išče kakor tresoča se struna svojo resonanco, da polno in voljno zadoni. Zastonj je sicer ves trud, in čas je izgubljen, brez trdnega in sigurnega opirališča za glas ni upati uspešnega glasovnotehničnega napredka.

Hkrati je treba največje pažnje, da se v učencu vzbudi čut za pravilno polno resonanco in počasi doseže ideal: cela glavna votlina mora resonirati, cel človek mora takorekoč pri petju postati doneče, pojoče, vibrirajoče telo. Eno samo čustvo je treba preganjati: čustvo kakor da ima glas svoj sedež v grlu, kakor da se glas tu nastavlja, kakor da se zračni steber ob stene grla in jabelka zadeva; dokler ima pevec ta občut, da glas v grlu sedi in iz grla izhaja, toliko časa ne nastavlja glasu pravilno. In še eno je s tem v zvezi: izgubiti se mora občut kakor da sapni steber zadeva ob spodnjo čeljust in spodnjo vrsto zob. Skoro vsakršno slabo nastavljanje glasu, vsakršna slaba intonacija, vsi hreščeči glasovi, vse napenjanje in stiskanje glasu pri petju ima v teh napakah svoj prvotni vir.

Pozabiti se ne sme na pravilno opiranje glasu, ki svojega opirališča nima v zgornjem delu pljuč, ampak prav na dnu, na preponi (Zwerchfell). Istotako se mora skrbno gojiti tehnično dobro dihanje, pred vsem je treba gojiti globoko dihanje, ki se pri njem zgornja trebušna votlina nad prepono z zrakom, sapo napolni — in pa stransko dihanje, ki se pri njem oprsje razširi in z zrakom napolni, dočim se ne sme dopuščati takozvano visoko dihanje, ki se pri njem zgornja prsna votlina z zrakom napolni in se hkrati rame dvigajo. Pri takem visokem dihanju zračni tok izgubi oporo na preponi, postane plehek, brez življenja in polnosti, hkrati še pevec silno hitro utruji in ohripi, prav posebno če zraven še brez potrebe preveč skozi usta diha.

Sploh mora učenec pri petju priti do paradoksnega čuta: kakor da pri petju sapo vsesava, ko jo vendarle izdihava. To se pa doseže le, če pevec sapo dobro opira, na pravilnem mestu resonanco tvori in s čim najmanjšo količino sape izhaja ob kar moč koncentriranem sapnem pritisku.

Ko je to vse pripravljeno, se razpredejo vaje na donečih soglasnikih: *n, m, l, v*, ki se jim pridenejo samoglasniki *o, u, oe*. Seveda je treba s pevci individualno postopati, zakaj ni vsak vokal vsakteremu primeren; eden bo s pomočjo temnega vokala brž našel pravilno glasovno opiraljšče, dočim drugi s temnim nikamor ne more in si mora zato s svetlim pomagati. Kdor svetle vokale plehko, rekel bi breztelesno poje, mora s temnimi začeti, kdor pa vsakemu samoglasniku temno barvo daje, naj začjenja s svetlejšimi: *e, ae*. Samoglasnik *a* ponavadi ni primeren, ker se zračni steber vsled široko odprtih ust težje zbira in koncentrira. Splošno bo pa velika večina pevcev s temnimi samoglasniki najlažje našla pravilno oporišče in dobro resonanco.

Da se utrdi čut za resonanco po celi glavni votlini, je treba za vajo večkrat peti z zaprtimi ustmi. Opozarjati je treba učenca vedno na to, da mora tudi sicer pri petju ta čut imeti, kakor da glas po celi glavi odmeva, zlasti v pod nebom, v nosni votlini in pod temenom.

Tudi vaje, ki čeljustim gibčnost dajō, se ne smejo opuščati; doseže se taka gibčnost s pomočjo zlogov *na, no, ne, ni, la, ma, va* itd., ki se po spretnosti in zmožnosti učencev bolj ali manj hitro na istem tonu ponavljajo.

Na vrsto pridejo za tem solfedže, to se pravi petje na zlogih *do re mi fa sol la si*; za bodoče duhovnike so najvažnejše koralne solfedže, saj imamo nalašč v ta namen že zbrane v posebni, vse hvale vredni knjižici. Saj koralno petje zahteva kar največjo gibčnost glasu, da ga v tem le še koloraturno petje presega. Poleg tega koral zahteva neko nežnost in mehko in lahno v petju, neki fini, v višjih sferah se gibajoč tok, ki ga ne najdeš v nobeni drugi vrsti petja.

Še le po vseh teh predpripravah se more uspešno začeti naravnost s koralnim petjem. In sicer ne da bi začenjal pri preprostih silabičnih spevih, ne, ampak pri bogatejših, melismatičnih, saj so melismatični veliko lažji nego silabični s pevsko-tehniškega stališča, zakaj veliko lažje jih je moč lepo, polnodoneče peti zato, ker pri petju ni treba mnogo govoriti, ko je na enem zlogu često nanizanih po celo vrsto not.

Poleg tega je treba paziti na lepo, doneče izgovarjanje latinščine pri petju. Mi Slovenci — se zdi — včasih malo preširoko izgovarjamo nekatere samoglasnike, dočim jih Nemci kaj radi preozko, da se zde kakor da so jetični. Samoglasniki naj polno done, naj ne bodo splošno preveč zaprti, pa zopet ne tako odprti kot jih slišimo n. pr. pri Madjarjih pa tudi pri Italijanih — se zdi — nekateri malo preveč na široko zevajo.

Pred vsem je treba paziti na enako barvo, enak značaj v vseh različnih legah, da dobimo popolnoma zenačeno, egalizirano intonacijo pri posameznih samoglasnikih. Nikakor se ne smejo trpeti razvade kakršna

je n. pr. ta, da pevec isti samoglasnik v isti besedi, recimo pater, izgovarja v nižavi kot *o*, v srednji legi kot potlačen *a*, v višavi kot *ae* ali kaj podobnega. Pri onih učencih seveda, ki še niso doslej imeli nikake glasbene izobrazbe — v kolikor je pevcu potrebna — mora učitelj seveda najprej soliden, trden temelj za splošno glasbeno izobrazbo položiti, da bodo mogli učenci čvrsto in sigurno napredovati. Seveda se bo pri njih pouk malo drugače zasukal. O tem glej spis v lanskem „C. GL.“ o elementarnem pevskem pouku, ki naj ga v par besedah tu ponovim.

Vsekako je treba v učencih vzgojiti ritmični čut, pri čemer nam prav dobro pomagajo razne male pevskotelovadne vaje; hkrati z ritmičnimi vajami je treba vzgajati tonične, glasovne zmožnosti: dihanje, nastavljanje in opiranje glasu, resonanco in s tem družiti fonetične, jezikovnogovorilne vaje, v kolikor niso prišle na vrsto že pri posebnih govornih vajah. S temi vajami se morajo kmalu združiti muzikalične vaje: teorija glasbe, note, pavze, intervali, začetkoma morda le v obsegu heksakorda, da se glasovi preveč ne oblože in ne privadijo slabega tvorjanja glasu. Težiti se mora za tem, da se pevci sigurno zadevati nauče.

Kot material za vaje mora seveda pred vsem služiti koral; najprvo se tekst lepo govori in deklamira — posamič in v zboru, dalje se solfedžira itd.

Seveda se tudi razne vrste moderne glasbe ne smejo zanemarjati, da tako mladi bogoslovec dobi vpogled v vse vrste cerkvene glasbe, ne izvzemši slabih, saj bo on kmalu poklican kot čuvar tudi nad cerkveno glasbo. In ker motuproprij poleg koral, ki je edini oficialni zastopnik glasbe v cerkvi, posebno hvali — kot koralu najbližjo — klasično polifonijo, zato je tudi to — pri nas skoro čisto pozabljeno vrsto cerkvene glasbe treba gojiti.

Na ta način morejo tudi oni, ki niso v semenišče nobene glasbene predizobrazbe seboj prinesli, tekou svojega bivanja v semenišču, dobri in zanesljivi pevci postati; celo taki, ki — kakor pravimo — nimajo nič ali le malo posluha. Pogosto bi utegnulo delo z njimi — ker nimajo še nepokvarjenega glasu — morda lepših uspehov donašati, kakor ž njimi, ki so uživali slab glasben pouk in so si pri njem nakopali raznih razvad. Saj se dan na dan vedno bolj potrjuje dejstvo, da ljudi, ki so zlasti v koralu imeli slab pouk, ni moč lepega koralnega petja priučiti.

(Konec prih)

Tradicionalna psalmodija.

(Fr. Ferjančič.)

(Dalje.)

Drugi psalmovi ton.

II. D

Be - á - tus vir, qui non á - bi - it in con - sí - li - o im - pi - ó - rum, †
Ju - cún - dus ho - mo qui mi - se - ré - tur et cóm - mo - dat, †

et in ví - a pec - ca - tó - rum non ste - tit.* et in cá - the - dra
 di - spó - net ser - mó - nes su - os in ju - dí - ci - o.* qui - a in ae - tér -

pe - sti - lén - ti - ae non se - dit.
 num non com - mó - vé - bi - tur.

Drugi ton ima eno samo diferencijo, zato bi zadostovalo zaznamovati ga samo z rimsko številko; vendar v tradicionalnem koralu se kljub temu zaznamuje tudi še zadnji ton sklepne kadence s črko „D“.

Initium se pri tem tonu postavi na prve tri zloge v psalmu brez kake vezave. Srednja kadenca obsega en akcent brez vsake pripravljalne note, sklepna kadenca pa en akcent in eno pripravljalno noto, ki je zgoraj označena s številko 1. Ko si torej zaznamuješ v psalmu kadence drugega tona, poišči in podčrtaj pred zvezdico zadnji poudarjeni zlog, ob koncu vsake vrstice pa en zlog pred zadnjim akcentom.

Ako je zadnja beseda pred zvezdico enozložna ali kaka hebrejska beseda, ki se ne sklanja, tedaj se navadno uporablja „mediatio correpta“ n. pr.

De - us I - sra - el,*
 ex Si - on,*
 vo - lu - i - sti me,*
 lo - cú - tus sum.*

Pri sklepni kadenci ne prezreti postranskih akcentov, n. pr.

de - cli - ná - te a me.
 tí - mén - tí - bús se.
 gé - nu - i te.
 fi - ní - ès me.

Nekateri zgledi zaradi kratkega besedila okrajšane sklepne kadence:

et tí - mu - i.
 et sal - va me.
 laus I - sra - el.

Pri tem tonu je slišati pogosto to napako, da začno pevci vleči takoj v začetku sklepne kadence, nekako tako - le:

pe - sti - lén - ti - ae non se - dit.

Pravilno se poje tako:

pe sti - len - ti - ae non se - dit.

Magnificat ima ta - le poseben initium:

Ma - gni - fi - cat*

Nadaljne vrstice tega kantika, kakor tudi vse vrstice v kantiku „Benedictus“ imajo navadni initium:

Et ex - sul - tá - vit
 Be - ne - dí - ctus itd.

Ako se pa Magnificat in Benedictus pojeta na slovesen način, imajo vse vrstice zgorenji slovesni initium ter to-le bogatejšo srednjo kadenco:

Et ex - sul - tá - vit spí - ri - tus me - us:†
Be - ne - dí - ctus Dó - mí - nus De - us I - sra - el:† i. t. d.

Nadalje se poje kakor navadno.

Tretji psalmovi ton.

III. b

Be - á - tus vir, qui non á - bi - it in con - si - li - o im - pi - ó - rum, †
Ju - cún - dus ho - mo qui mi - se - ré - tur et có - mo - dat, †

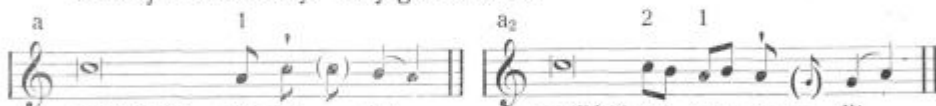

et in vi - a pec - ca - tó - rum non sté - tit:† et in cá - the -
di - spó - net ser - mó - nes su - os in ju - di - ci - o:† qui - a in ae -

dra pe - sti - lén - ti - ae non se - dit.
tér - num non com - mó - vé - bi - tur.

Nadaljne diferencije tretjega tona so:

1
a pestiléntiae non se - dit.
non com - mó - vé - bi - tur.

2 1
a₂ pestilénti - ae non se - dit.
non com - mó - vé - bi - tur.

2 1
g pestilénti - ae non se - dit.
non com - mó - vé - bi - tur.

3 2 1
g₂ pestilén - ti - ae non se - dit.
in aetérnum non com - mó - vé - bi - tur.

Diferencija „g₂“, ki pride le poredkoma na vrsto v ferialnih vesperah, se lahko vselej „ad libitum“ zamenja z diferencijo „g“.

Initium ima na prvem zlogu eno noto, na drugem pa skupino dveh not, podatus; loči se torej od drugega in osmega tona le po tem, da se ton „a“ veže s tonom „c“.

Srednja kadenca obsega dva poudarjena zloga brez kake pripravljalne note; sklepna kadenca pa obsega en akcent in pri diferencijah „a“ in „b“ eno pripravljalno noto, pri diferencijah „a₂“ in „g“ dve pripravljalni skupini („clivis“ in „podatus“), pri diferenciji „g₂“ pa tri pripravljalne note, kakor je zgoraj zaznamovano s številkami. Po tem pravilu ne bo težko, zaznamovati si kadence.

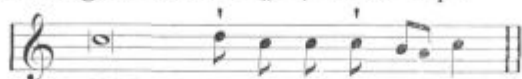
Pri srednji kadenci tega psalmovega tona je treba dobro paziti, ali stoji zadnji poudarek pred zvezdico na predzadnjem ali pa na tretpred-

zadnjem zlogu. Ako stoji na predzadnjem zlogu, pride zadnji poudarjeni zlog na ton „b“; n. pr.

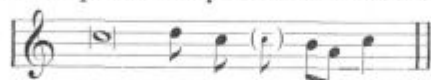
a - bun - dan - ti - a pa - cis:,*
ré - qui - em ae - tér - nam,*
et nunc et sem - per:°

Ako pa stoji zadnji akcent pred zvezdico na t. et predzadnjem zlogu, ostane dotični poudarjeni zlog še na tonu „c“, kakor n. pr.

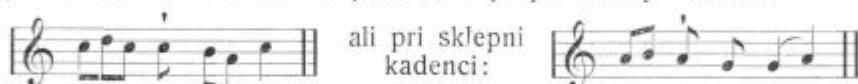
Glória Pa - tri et Fi - li - o,*
et lux per - pé - tu - a,*
judicium tu - um ré - gi da,*
insulae mu - ne - ra óf - fe - rent:°

Pri srednji kadenci pozor na postranske akcente, kakor n. pr.

áni - mäs e - ó - rum,*
plúvi - à in vél - lus,*
próci - dènt Ae - thí - o - pes,*
páupe - ri et í - no - pi:°

Zaradi kratkega besedila včasih tudi pri tem tonu kaka kadenca ni popolna, dasi se to redkoma primeri, n. pr. pri srednji kadenci:

Qui fa - cit haec:° ali pri sklepni kadenci: et sal - va me.

Magnificat in Benedictus imata initium in kadence, kakor navadno; slovesnejši napev o višjih praznikih pa se glasi tako:

Et ex - sul - ta - vit spi - ri - tus me - us:°
Be - ne - di - ctus Dó - mi - nus De - us I - sra - el:° i. t. d.

Druga polovica se poje kakor običajno.

(Dalje prih.)

Nekoliko pojasnila glede orglarske šole v Ljubljani.

Ker se je v zadnjem času pri nekem sestanku duhovnikov v Ljubljani čula trditev, da je odbor Cec. društva prepovedal orglarskim učencem hoditi ob delavnikih k sv. maši v aložnijiško kapelo, smatra vodstvo orglarske šole v svojem in v imenu Cec. društva za dolžnost, dati v tem oziru potrebnega pojasnila.

Dotična trditev nikakor ne odgovarja resnici in se je moglo kaj takega trditi edino le vsled napačne tozadevne informacije oz. vsled kakega nesporazumljenja.

Kar se tiče obiskovanja sv. maše ob delavnikih v alojzniški kapeli od strani orglarskih učencev, je bil odbor Cec. društva pri sestavljanju šolskih pravil pač mnenja, da ne kaže učencev v pravilih k temu obvezovati, ker prvič ni znano, kako dolgo bo šola nastanjena v Alojzijevišču in ji bo na razpolago kapela, drugič morajo učenci-pevci itak večkrat med letom tudi ob delavnikih prisostovati sv. maši v stolnici (ob sopraznikih, kvaternih dneh, raznih osminah in cel majnik), in ker je končno nekaterim učencem — bivajočim zunaj Ljubljane — absolutno in vselej, nekaterim pa dostikrat nemogoče priti ob delavnikih v alojzniško kapelo k sv. maši; na drugi strani pa je odbor Cec. društva to misel, naj hodijo učenci tudi ob delavnikih po možnosti v alojzniško kapelo k sv. maši, toplo in kar najtopleje pozdravil, ker je le želeti, da so učenci če mogoče vsak dan pri sv. maši, da jim postane cerkev in služba božja ljuba in draga, resnična vsakdanja dušna potreba in da se ob teh prilikah tudi praktično vadijo v ministriranju in cerkovniških poslih.

Vodstvo orglarske šole je potem postopalo v ravnokar označenem smislu in navajalo učence, da so se kolikor je bilo enemu ali drugemu mogoče udeleževali delavniških sv. maš v alojzniški kapeli in da so se v prvi vrsti abiturientje vadili v ministriranju in cerkovništvu.

Da se pa na orglarski šoli semtertje primeri tudi kak nered, ni to nič izrednega, ker se to zgodi v vsaki šoli in je mladina kolikor toliko lahkomišljena. A to si pa upa vodstvo orglarske šole z mirno zavestjo trditi, da šola učence vedno in intenzivno navaja k lepemu krščanskemu življenju, jim vzbuja veselje do vsakega poštenega dela in kar se slednjič njihove strokovne izobrazbe tiče, se z vso močjo trudi jih usposobiti za dobre organiste in pevovodje.

Stanko Premrl, vodja orglarske šole.

Orgle na Jančah.

Ivan Milavec, op. XXXV.

Razmere na tem koru so skrajno neugodne, kor na vse strani premajhen in prenizek. Igralnik komaj najde prostora, sedež za organista je jako tesen. Daljše piščali so se morale zviti, ker je cerkev prenizka. Storilo se je, kar se je moglo; sprednji del omare je ostal star, zadnji in stranska so novi. Ohranil se je tudi stari meh, ker je še popolnoma dober.

Kljub nedostatkom prostora bodo orgle storile svojo dolžnost, ker se s pnevmatiko dá doseči rezultat, ki je pri mehaniki izključen. Orgle imajo dva manuala in pedal z 10 registri. Dispozicija slove:

I. manual: 1. Principal 8', spodnji sedmeri toni iz 2; 2. Cevna flavta 8', 3. Fl. dolce 8', 4. Rog 4', 5. Dubleta $2\frac{2}{3}'$. — II. manual: 6. Salicional 8', prva oktava iz 3; 7. Flavta 8', privzeta iz 3; 8. Flavta trav. 4'. — Pedal: 9. Subbas 16', prva oktava lastna, naprej iz 2. — 10. Pianobas 16', prva oktava iz Subbasa, naprej iz 3. — Običajne zveze, pet zbiralnikov.

Intonacija je jako solidna in značilna, tehnično delo in funkcija naravnost izborna. Orgle so nekako čudo: z malimi sredstvi velik učinek. Cena 3110 K.

V Ljubljani, dne 9. maja 1914.

P. H. Sattner.

Iz odbora Cecilijinega društva v Ljubljani.

Redna seja se je vršila v nedeljo 10. maja.

Predsednik Sattner poroča, da je naučno ministerstvo podelilo društvu podporo v znesku 1000 K, Kranjska hranilnica v Ljubljani pa 200 K.

Nato se obravnavajo zadeve orglarske šole. En učenec se za polovico leta oprosti šolnine. Določi se, da bo sklep šole v soboto 11. julija. Od 13. do 16. julija pa se bodo vršile duhovne vaje, ki se jih bodo orglarski učenci z drugimi organisti vred udeleževali v Marijaniški kapeli. Odbor Cec. društva pooblasti vodjo orglarske šole, da poda v „C. Gl.“ pojasnilo z ozirom na kritiziranje odbora in šole, ki se je nedavno dogodilo od neke strani.

Vrši se razgovor o cerkvenoglasbenem tečaju, ki ga Cec. društvo priredi letos poleti od 3. do 7. avgusta v Ljubljani. Natančni spored se sestavi do prihodnje seje in objavi potem v „C. Gl.“

Organistovske zadeve.

11. maja 1914 se je vršilo na Dunaju pripravljalno zborovanje zastopnikov duhovščine in avstrijskih cerkvenih pevovodij, pri katerem se je razpravljalo o vprašanju:

„Katera sredstva bi bilo mogoče uporabiti potom organizacije in postavo daje, da se zboljšajo sedanje nevdržne gmotne razmere cerkvenih pevovodij in organistov?“

To sila važno zborovanje je sklicala „Schola Austriaca“, oz. njen sedanji rektor, dunajski stolni kapelnik Avgust Weirich. O zborovanju in njega uspehah bomo poročali v prihodnji „C. Gl.“ številki, ker do danes poročila še nimamo v rokah.

Sestanek organistov ljubljanske škofije se bo vršil 24. junija 1914 v Novem mestu, na kar opozarjamo že danes člane podpornega org. društva, pa tudi vse organiste sploh in njih prijatelje.

Duhovne vaje za organiste in orglarske učence se bodo vršile od ponedeljka 13. julija do četrтка 16. julija 1914 v Marijanišču v Ljubljani. Duhovne vaje bo vodil preč. g. misijonar dr. Anton Zdešar. Čč. gg. župnike prosimo, da opozore na to organiste, da jim dajo za duhovne vaje potreben dopust in primerno denarno podporo. Organisti, ki se nameravajo duhovnih vaj udeležiti, naj se vsaj do konca junija priglasijo „Podpornemu društvu organistov in pevovodij“ v Ljubljani ali pa uredništvu „C. Gl.“

Dopisi.

Iz Krškega. — Dodatno k mojim tozadevnim poročilom glede tatvine cerkvenih muzikalij naj služi bralcem in interesentom še sledeče na znanje:

Dne 22. februarja t. l. dobil sem po pošti doposlano naslednjo pošiljatev, pod križnim zavitkom oddano v Jaski na Hrvaškem, obsegajočo sledeče muzikalije: Gothard Rottovo mašo „Immaculata“, prilogo „Cerkv. Glasbenika“ l. 1908, št. 7-8 (preludij et postludij po motivih cesarske himne), zbirko preludijev „Spanke“ in zbirko preludijev „Danilo Fajgelj, op. 26“. Pošiljalec je „predstojništvo frančiškanskega samostana v Jaski“ in je bilo priloženo tej pošiljatici v nekoliko pomanjkljivi hrvaščini pismo, ki ga nastopno prevedem v slovenščino:

Cenjeni gospod! Izvolite sprejeti te note, ki so brez dvojbe Vam ukradene. Dne 15. februarja t. l. je prišel k nam nek Slovenec, star okoli 32 do 33 let, srednje visokosti, v rujavkasti obleki, bledega lica in je pripovedoval, da je bil pri usmiljenih bratih strežaj.

Ta človek je prinesel različne note, osobito preludije. Mi smo se takoj spomnili na Vaše objave v „Sv. Ceciliji“ št. 12 letnika 1913, pa smo ga hoteli vloviti, ali so

bile pri tem neke neprilike. Te note je siloma tukaj pustil „na časti“ Majci Božjoj“... Bil je tudi pri nas pri spovedi in sv. obhajilu.

Odpotoval je proti Zagrebu!

Franciški samostan v Jaski!

Tako pismo! Torej je bilo moje mnenje popolnoma utemeljeno, da jo je dolgo-prstnež odkril na Hrvaško in gotovo tudi tam izvršuje svoj nečeden posel. — Dobro je bilo, da sem objavil sličen članek, kakor v „Glasbeniku“ tudi v zagrebački „Sv. Ceciliji“, bil je to poziv, da se ljudje čuvajo tatu. Kakor je videti, se ljudje za to interesirajo! Stvar postaja na vse zadnje že res zanimiva. Omenjene muzikalije niso iz moje zbirke; meni je vzeto več in pa vse vrednejših stvari: kakor kaže, imel je uzmovič še precej okusa, ker je le boljše in dražje reči vzel in jemat. — Ako bi bil kdo cenjenih čitateljev morda lastnik teh gori navedenih muzikalij, mu jih vrnem proti vrnitvi oziroma nakazanju poštarine! Naj se izvoli javiti! Iz zgoraj navedenega pisma je razvideti, kak perfiden malopridnež mora to biti! Pustil je te muzikalije v Jaski kar „siloma“ — češ, saj vam jih podarujem, vam hočem s tem uslugo in dobroto narediti — in — da bodo ljudje mislili, kako velikodušen dobitnik in dober kristjan da sem, ajde — pa še k sv. zakramentom! — Nesramnost in predrznost brez primere! — Predstojništvu frančiškanskega samostana sem se takoj za njih pozornost in uslugo primerno zahvalil s pozivom, da, ker te muzikalije niso moje, da jih frančiškonom vrnem. — A do danes se še niso javili! — Če nikdo teh stvari ne bo zahteval nazaj v teku treh mesecev, računjeno od dneva, ko bo ta dopis objavljen v „Glasbeniku“, smatral jih bodem za podarjene in jih uvrstil v svojo zbirko. — Slični dopis, kot ta, pošljem obenem tudi v hrvaški cerkveno-glasbeni list „Sv. Cecilijo“ v Zagreb. Med tem časom dobil sem dne 16. marca od g. Mihaela Lužarja, organista v Trbovljah, pismo, da se je pred par dnevi muzikalični tat javil tudi pri njem.

Torej pozor in naznanite takoj sumljivca oblastem!

Avg. Kos,

oficijant in reg. chori.

Z Dunaja. — Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju je obhajalo dne 15. februarja 1914. svojo društveno desetletnico.

Ob 10¹/₂ je bila slovenska služba božja v cerkvi sv. Antona v XV. okraju, Pouthongasse 16.

Pod vodstvom preč. g. dr. Fr. Kimovca so se proizvajale sledeče skladbe:

1. Dr. Frančišek Kimovec: Vstop 3—7glasni iz zbirke „Srce Jezusovo“. 2. A. Foerster: Sv. Ciril in Metod, moški zbor. 3. F. S. Spindler: O kam Gospod? iz zbirke „Slava Jezusu“. 4. P. H. Sattner: O Devica pomočnica. 5. I. Haydn: Zahvalna. 6. A. Foerster: Tantum ergo v B duru. 7. Dr. Fr. Kimovec: Marija, Slovencev kraljica.

Zvečer ob pol 6. uri je bila slavnostna akademija v V. okraju Schlossgasse 5, v restavraciji „Zur blauen Weintraube“. Tukaj je nastopilo 48 pevcev (večina v slov. narodnih nošah), kateri so proizvajali sledeče skladbe: 1. Jak. Aljaž: Slovan na dan! 2. Dr. Fr. Kimovec: Oj z Bogom ti planinski svet! moški zbor. 3. Dr. Fr. Kimovec: Izgubljeni cvet, 4—7glasni mešani zbor. 4. Dr. Schwab: Na morju; barkarola, moški zbor. 5. A. Nedved: Nazaj v planinski raj! 4—7glasni mešani zbor. 6. M. Hubad: Narodna: Prišla je miška, mešani zbor. 7. M. Hubad: Narodna: Bratci veseli vsi, mešani zbor. 8. St. Pirnat: Narodna: Na Gorenjskem je fletno, mešani zbor.

Nato so vprizorili „Daničarji“ in „Stražani“ Meškovo igro „Mati“.

Petje je bilo zares krasno, posebno je bilo ljudstvo navdušeno za zadnje tri narodne pesmi. Zelo redko se sliši naša narodna pesem: „Prišla je miška iz mišnice“; kaj je temu krivo, ne vem; ali je skladba pretežka, ali pa so naši organisti preleni, da bi jo študirali. To pesem je pred enim letom pel „Wiener a cappella Chor“ v veliki dvorani „Društva prijateljev glasbe“ (Musikvereinssaal) in žel velik aplavz.

Vsa čast požrtvovalnim pevcem, ki se toliko trudijo za lepo cerkveno in narodno petje.

Mogoče se bo temu ali onemu bralcu čudno zdelo, kako se more na Dunaju tak zbor dobiti in izvežbati; jaz mislim, da je vse to odvisno samo od pevovodje, kako s pevci ravna. Preč. g. dr. Kimovec vodi ta zbor — če se ne motim — šele par

mesecev, a postavil bi ga lahko že za vzor slov. zborom. Omenil sem to le zato, da se ne bo mogel kdo izgovarjati, češ ne morem dobiti pevcev, so preveč oddaljeni, ali kaj podobnega; kaj pa na Dunaju, ko so pevci po uro in čez oddaljeni, pa vendar pridejo redno in radi k vajam; seveda mora pevovodja vedeti, kaj sme od njih zahtevati.

Torej vidite, g. urednik, da se tudi na Dunaju goji slov. cerkvena in narodna glasba, mogoče celo boljše kot v marsikaterem kraju v domovini. **L. K.**

Gornji Grad.¹⁾ — Dovolite, č. g. urednik, da se tudi jaz enkrat oglasim v Vašem cenj. listu. Vedno mi prihaja na misel, zakaj se po nekaterih krajih poje pravilno liturgično in drugod pa ne, ker se tudi ljudstvo nad tem spodtiče. Nedavno sem dobil na ušesa: To latinsko petje, ta presneti organist nas tako dolgo drži v cerkvi, zakaj pa v drugih cerkvah pojo slovensko, ali ni vsepovsod isti Bog? Jaz ne morem pomagati, rečem jim, ako Vam ni všeč. Predpisano je povsod enako, čeprav vse cerkve ne morejo ali nečejo izpolnjevati teh predpisov. Zares dolgo že jadramo v pristanišče pravega petja, nekoliko bolje je že, kar se tiče orglarske spretnosti, a cerkveni predpisi o glasbi so mnogim še španska vas. Veliko „šunda“ se še nahaja po korih; mnoge pred- in poigre kažejo pouličnega duha, ne pa smisel za cerkveno leto. Ko bi se preč. cerkveni predstojniki bolj zanimali, bi bilo že itak bolje. Zadnjič mi je pravil nek prijatelj: Jaz bi pel liturgično, pa g. župnik ne pusti. To je naravnost nerazumljivo. Ali sinoda ne velja vsem cerkvam? Ali so sv. oče pri Motu proprio koga izvezli? Ali je dovolj, da je vse le na papirju? Tudi v lavantinski škofiji bo treba napraviti nadzornike cerkvenih korov po vseh dekanijah. Nekateri organisti se izgovarjajo, da je premalo plače za trud. To je deloma res, a pri mnogih manjka vneme. Upamo, da se v gmotnem oziru zboljša stanje organistov ter s tem tudi povzdigne veselje do zvestega izpolnjevanja cerkvenih predpisov.

Na sv. dan se je pri nas pelo: najprej jutranjice, Te deum, za tem ena božična pesem. Pri sv. maši pa Tantum ergo od Ant. Foersterja, introit, koralno harm. St. Premrl iz „Cerkv. Glasbenika“, Schutzengelmesse, gradual rec., ofertorij 4 glasno, od Jos. Gruberja, iz zbirke „Zehn Offertorien für den Weihnachtskreis“. Peli so 4 soprani, 4 alti, 4 tenori in 8 basov. S pevci še nisem mogel koralo popevati, ker sem premalo časa tukaj; minilo je šele eno leto. Težavnejše je pa še zato, ker sem moral čisto iz novega učiti. Pri nastopu sem moral en čas sam peti, dokler se ni zbor priučil.

Razume se, da tudi meni ni sitnosti manjkalo. Omeniti pa moram, da me preč. g. dekan podpirajo v vsakem oziru, ter jim izrekam najpristrčnejšo zahvalo, ker jim je pravo cerkveno petje jako pri srcu. In vsem, ki imajo z cerkvenim petjem opraviti, želim srečno veselo novo leto, da bi v tem letu še boljše prospevala sveta pesem Bogu v čast in vernikom v spodbudo. **Jožef Brečko**, organist.

Oglasnik.

Alojzij Mihelčič: **Marijina hči pri mizi Gospodovi** za ženski zbor z orglami. Op. 18. Z dovolitvijo preč. kn. škof. ordinarijata ljubljanskega. Založil skladatelj. Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. 1914. S tem delcem je g. skladatelj gotovo vstregel ženskim zborom in zlasti Marijinim družbam. Podaja tri preproste, a lepe evharistične triglasne napeve, ki se lahko pojo tudi brez orgel. Cena izvodu 75 vin., 5 komadov stane 3 K. Pesmi se dobe v Kat. Bukvarni v Ljubljani in pri g. skladatelju, organistu v Metliki. **S. P.**

Domača cerkvenoglasbena literatura.

I. Pesmi v čast sv. Rešnjemu Telesu in presv. Sreću Jezusovemu.

- A. Foerster: *Cecilija*, I. in II. del. (Mešani zbori.)
 „ *Cantica sacra*, I., II. in III. zv. (Moški zbori.)
 „ 10 evharističnih pesmi za mešani zbor.

¹⁾ Vsled obilnega gradiva prinašamo ta dopis žal malo kasno. Op. ur.

- P. Ang. Hribar: Obhajilne pesmi za mešani zbor. Cerkvenglasbena dela I. zv.
- P. Hug. Sattner: Cerkvene pesmi v čast sv. Rešnjemu Telesu za mešani zbor.
- " Slava Jezusu. Pesmi na čast božjemu Zveličarju za mešani zbor.
- Iv. Pogačnik: Česčenje Jezusa v najsvetejšem Zakramentu za moški zbor.
- Dr. Fr. Kimovec: Sree Jezusovo, vse hvale najbolj vredno. 21 pesmi na čast presv. Sreu Jezusovemu za mešani zbor.
- Hribar: Premrl: Slava Brezmadežni. V zbirki se nahaja tudi nekaj lahkih evharističnih pesmi za mešani zbor.
- Ign. Hladnik: 15 obhajilnih pesmi za mešani zbor.
- " O sacrum convivium. Obhajilne pesmi za mešani zbor.
- " 23 cerkvenih napevov za moški zbor. V zbirki je tudi 7 obhajilnih pesmi.
- Dan. Fajgelj: O sacrum convivium. Obhajilne pesmi in v čast presv. Sreu Jezusovem za moški zbor.
- Karol Bervar: Osem napevov k blagoslovu za mešani zbor.
- Ant. Grum: 10 obhajilnih in 2 v čast presv. Sreu Jezusovemu za mešani zbor.
- " 10 pesmi k blagoslovu za mešani zbor.
- Iv. Oevirk: 10 napevov k blagoslovu za mešani zbor.
- P. Perica: Posvetitev Jezusovemu Sreu za meš. zbor in orgle.
- St. Premrl: Jutro prvega sv. obhajila za en glas in orgle.
- * * * V prilogah „Cerkvenega Glasbenika“: Mnogo evh. pesmi za razne zборе.

II. Tantum ergo.

- A. Nedved: 2 Tantum ergo za dva glasova in orgle.
- P. Ang. Hribar: 26 Tantum ergo za mešani zbor. (Zastopani razni skladatelji.)
- " 10 Tantum ergo za mešani zbor. („C. Gl. 1891. XI. XII.)
- Dan. Fajgelj: 8 Tantum ergo za mešani zbor.
- " 11 Tantum ergo za moški zbor.
- " 45 Tantum ergo za moški zbor. (Zastopani razni skladatelji.)
- Iv. Pogačnik: 6 Tantum ergo. Med temi so štirje za mešani, eden za moški in eden za dvoglasni zbor.
- Ign. Hladnik: 5 Tantum ergo za mešani zbor.
- " Venite exsultemus. 12 Tantum ergo za meš. zbor.
- " 8 Tantum ergo za mešani zbor.
- Ant. Foerster: 12 Tantum ergo za mešani zbor.
- Fr. Gerbić: 12 Tantum ergo " " "
- Dr. Fr. Kimovec: 10 Tantum ergo " " "
- Al. Mihelčič: 2 Tantum ergo za dva glasa z orglami.

Dr. A. Chlondowski: 3 Tantum ergo za moški zbor.

Al. Šonc: 5 Tantum ergo za mešani zbor.

* * * Priloge „C. Gl.“

III. Razni drugi latinski evh. himni.

Ign. Hladnik: Cantus sacri in solemnitate Corporis Christi za mešani zbor.

" Pange lingua et IV hymni ad processionem za mešani zbor.

" Laudes eucharisticae za mešani zbor.

" 4 Antiphonae ad Processionem in Commemoratione Solemni Ss. Corporis Christi za meš. zbor.

" Himne za procesijo o presv. Rešnjem Telesu za mešani in moški zbor.

Al. Mihelčič: Laudes eucharisticae za mešani zbor.

* * * Priloge „C. Gl.“

IV. Ecce sacerdos magnus.

Anton Foerster: Ecce sacerdos magnus za mešani zbor in orgle. („C. Gl.“ 1885. I.)

" Ecce sacerdos magnus za mešani zbor in orgle. („C. Gl.“ 1908. V. 18.)

" 3 Ecce sacerdos magnus. Dva za mešani zbor, 1 za moški zbor.

Ign. Hladnik: Ecce sacerdos magnus za mešani zbor z orglami.

Jos. Lavtižar: 3 Ecce sacerdos magnus za eno-, dvo- in večglasno petje.

Al. Mihelčič: Ecce sacerdos magnus za moški zbor.

Dan. Fajgelj: Ecce sacerdos magnus za moški zbor. („C. Gl.“ 1880. IV.)

Fr. Kimovec: Ecce sacerdos magnus za moški zbor. („C. Gl.“ 1907. III. IV.)

Razne reči.

P. Hugolin Sattnerjeva kantata „Oljki“ se je v koncertih „Glasbene Matice“ 22., 23. in 26. aprila t. l. izvajala z velikim uspehom. Vsi trije koncerti so bili zelo številno obiskani.

Δ V Olomucu je umrl 21. aprila t. l. ondotni velezaslužni stolni kapelnik, znani skladatelj Josip Nešvera v dobi 72 let. N. P. V M.!

Δ Od 13.—15. junija t. l. se bo vršil na Dunaju drugi avstrijski glasbeno-pedagoški kongres.

Darovi za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli.

Preč. g. monsignor dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani 10 K. Gosp. Andrej Štempihar, organist v Senožečah 2 K. Iskrena hvala in Bog povrni!

Če ima kdo na prodaj kak star, vendar še dober **harmonij**, naj blagovoli javiti uredništvu „Cerkv. Glasbenika“.

Današnjemu listu je pridejana 5. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge **Stanko Premrl**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.